שקשה להם לאכול מין חיטים, אבן יצטרכו שמירה יחירה בעת הלישה והעריכה שלא יבואו לידי חימוץ.

וישׁ שכתבו, שכיון שכל עניני החירות הלישה המצות והעריכה ואפיה המתבארים בסי' תנ"ט הוא בקמח חיטים, אבל בקמח משאר מיני דגן שמסתפקים להחמיץ לא מצינו לנו חכמי הדורות איך ינהגו בהם שלא יחמיצו, ומי יוכל לקבל עליו אחריות איך להתנהג בלישה ועריכה ואפיה של מינים אלו, על כן אין לעשות כמהם מצה אפילו בדיעבד, ורק[1] לחולים אלו (שלי ציליאק) שאף אם אוכלים רק בזית מקמח חיטים מזיק הרבה לבריאותם, אפשר להתיר לאפות להם, ובהוראת שעה, מצה משאר מיני דגן, כשיעור הצריך לצאת ידי חובה מצד בליל הסדר, ובמרוב זהירות, ברצון[2], אם אפשר, להשתדל מין כוסמין, אם אינו מזיק להם.

חומרות לאלו האוכלים קטניות בפסח

ב. שם: ומותר לעשות מהם (מקטניות) תבשיל.

שימור מחמיצות, שורת שרגא המאיר חיה סי' תנ. 3. שרית מנחת יעקב סי' מ"ט דלא שביר חולק בזה שלא יוכל לאכול אפילו מיא בשעה בית מנו. מחמיצים. ומקומות שאין החמים מצויים יצטרכו לעשות כל מצרכי שבעולם להשגיח ויזהרו למצות ולא לאפות מעבר מיום. 4. שרית שרגא המאיר שם עכן יונה לא כתל המנחי במהרב שגם הוא לא אסר בענין מולה שאיא יש בטעם אחר לאכול אף כדת מדינה. 5. סי' מצות חאיה להרמיא לינהג מיא הטרה יש דאי בגמי פסחים ליה עיא בוסיין מין חיטין הם, וגם לענין חומרא עדיפא מדיני שעורים אבמיש בדיפה סעי' כ' בשם שרית שם אריה שבירבו בוסמין כמיונים דהן מין אחר ממש. ודע כי יבוסמאדי המצוי בימינו בחיטים אינו יבוסמין המבואר בגמ', אלא מין קטניות הוא, ולבוסמין ממין הדגן קרין בימינו יחיטת השמלה. הגיע ותשובות והנהגתם הוא פוסקי [illegible] בשם קובץ שבי [illegible] בלילה [illegible] אלא בשיטת שיבדיל אוזן לחרש מחמצות הרגילות. 6. שרית בית שלמה ארח סי' פיל עפיי הגמי והשרגא (סעי' ריז) דעבשה עיקר מן החיטים ומן האורז ולא הגיע חימוץ.

נאפילו אלו האוכלים קטניות[3] בפסח, מקפידים הם לאוכלן כצורתן או בהבשיל, אבל אין אופין מצות מקמח קטניות, אאיב יעשו אותם בשיעור הנכר מהמצות של מצה, כדי שלא יצאו לצאת בהם ידי חובת מצה בליל הסדר.

וכמדיב ישׁ[4] לחדר שלא לערב קמח מקטניות עם קמח מה מיני דגן ולאפותם, אפילו אם יהיה מכל חשש חימוץ, משום שיש לחשוש שמא לא יתערבו שני מיני הקמחים יפה ונכנס מין האחד מעכב את האפיה של המין השני הבריאו ליידי חימוץ, ישׁ[5] שחלקו על חימוצו זו וכתבו שמסומאת דברי הגמי והפוסקים מוכח שלא חששו לזה.

אכילת קטניות באם שרשר עליהם מיומין

ג. שם, ומ"א: ויש אוסרים (אכילת קטניות). ביאין בבי"ב נשאלו אומרא ד. הגה הפוסקים אם יש לאסור אכילת קטניות באם בדרי הנכב לפני כסח את הקטניות מכיני דגן, ונם שומר עליהם שלא יוטבו בבית כמו שעושים לחיטי מצות מצוה, ואכל אחמה בלי שיבשלה במים, אי שמחמנה ואיבה מהם כעין[1] מצות ותכל סחירות ובשמירה כמו מצות לפסח, ישׁ[2] שכתבו שאין סבריא שהטפל (קטניות) יהא חמור מהעיקר (מין דגן), וכמו שבמיני דגן מותר לאוכלם עיי שמירה מחמוץ, ביש מיני קטניות, ויש[3] שכתבו לאסור אכילת קטניות אף באופן זה, משום שהמנהג העם יהיה להקל בשמירת הקטניות שהרי יודעים שביינה אין חשש חימוץ בקטניות, וקמח בקמח מחלף, ויבואו להקל גם בקמח של מי מיני דגן. וכן נמצא המנהג להחמיר אכילת קטניות בכל צורה שריא, אמנם בשעה הרחק כגון בשנות רעב שלא היה מה לאכול, דעל[4] דחוסקים לסמוך על המחירים.

אכילת קטניות בעוי"ת לצני כנסת חחג

ד. שם: ויש אוסרים. ובערב פסח מהגן איסור אכילת חמץ עד כניסת החג, ישׁ[5] שהחירו לאכול קטניות, עיי שיבורו אחם שלש פעמים אם אין בהם מיני דגן משום שלא מדו רק בפסח ולא בערב פסח, ויש[6] אוסרין, יבי[6] המנהג, יבעת הצורך יש[7] מקום להקל.

בוחנים ושמן בחגה בפסח

ה. שם: המנהג באשכנז להחמיר ואין לשפח. דבמיב (סקי"ד) סעם הוכיח זו פשוט שלפעמים מעורב חבוצה במיני קטניות ואיא לבדו יפה עור שמעמים מחנים הקטניות לקמח ואופים בצין לחב חצי הארץ לא יכחש וכו'. אמנם אין[8] לנו לאסור מכח חששות אלו אלא במיני קטניות, המפורש בהם לאסור, או מה שנתקבל לאיסור בפיוט אלו שמחזיקים אחם למיני קטניות, אבל בשאר מיני אוכלין, כמו מיני דגנים, אבל בשאר מיני אוכלין, כמו מיני דגנים, אין נוהגין בהם איסור (והיה בטיאר מינים שעישים בהם קמח אין נהגין איסור בולהלן אות ח) אלא יש לבדקן יפה לפני פסח שלא יהיה מעורב בהם מחמשה מיני דגן, ורק באופן שאי אפשר לברר (והנו[9] להתבטר, ויש לדון בל מין ומין לגופו.

דעמדיב ישׁ[10] שסכנו מאין לאסור אכילת בוטנים בפסח, אף שנדרשים בשדרת בשאר

16. הבאמר לעיל אות ב' שאף למקילים יש לעצות הבר המגיל אדם מעצות מצוה שלא רבואו לטעמא. ומעיב שצריך לבדר אחר הקטניות ממיני דגן אביב חיישאין בתערובת קמח דגן וקטניות שמא לא יאבה חי' דבה לנחיבת דמים. אמ לחתים הביל אות ב' חיישאין בתערובת קמח דגן וקטניות שמא לא יאבה יפה ונאשמיל. 17. שייב הרב כעי' ה. חיי אים בלל קבין רק אי. שרח מהרדים חיא מי קפיב. שרח באר יצחק סי' יב. בחיבת סי' ו ועוד. 18. שרח מאמר מרדכי מי' ליב. הגיע עדי חמר מיב חרמ כי ר מקא סקיב. שרח אביב מ' שעיג וסי' חקליב. מקראי קדש פסח חיב סי' סי' ב'. עי' [illegible] הבחיבי מי קליא מקיי ויש מבדגים משאין אוכלין קטניות בימים שאין אומרים ותאלון. [illegible] חבריה איא חקיי. ובהני מחרשים סי' זה מקיא נבראפק בבוחת הפמ"ג. הגיע שרח נדרשים חיא כי קפיא [illegible] נבשרו שם. [illegible] שרית שהי' חיב. 19. [illegible] שרית שהל בשבה [illegible] שרית שבהי' חיב מה ליא. 20. סרחר פסח בהלכתו בסיי דעי' 42 בשם הגרש אלישיב שליט"א. 21. שייב הרב סעי' כ' ומפרש דיוב בשורה אביב חיב סי' מ"ט, ובשרים וקמיל אף שמעורב בהם מיני חיטים ושעורים מפורש בסיי מקיא ומביא מקיי להחירא עפיי דיסיא. הגיע שרח רלהלן. 22. בבמי באביא שב הרד במיב מקיי. הגיע ביהיל ריה יבו אוסרים לענין מיני חקנים. 23. שרח אביב שם. מקראי קדש פסח חיב סי' ב שמרינא מחר הלים למעשה אין אם נהגין לאוכלם בפסח שרית ישועת